

DE UITBRAAK VAN *ELYSIA VIRIDIS*

door

Henk Baptist & Vera van Nispen

Elysia viridis (Montagu, 1804), in ieder geval zeldzaam tussen 1938 en 1990, heeft zich in 1994 over de gehele Oosterschelde mas-saal uitgebreid. Van overwegend groen zijn ze in de winter tot vrij-wel wit geworden. In juli 1995 zien we fel oranje gekleurde dieren, in augustus zijn deze niet meer te vinden en zien we hier en daar een gewoon groen exemplaar, wel met een lengte van rond de 5 cm.

In 1990 doken we geregeld te Zierikzee om daar te genieten van de naakslakken, met als favorieten de Boompjesslak, Blauwtipjes en Facelina's. We hoorden dat *Elysia viridis* dat jaar daar is ge-fotografeerd door Kees van Bruys; het was waarschijnlijk de eerste waarneming van deze soort na 1938. In 1991 troffen we deze slak, na aanwijzingen van de onderwaterfotograaf, over een stuk van enkele honderden meters aan. Bij geregelde bezoeken viel op dat ze in 1992 over een stuk van ongeveer een kilometer algemeen voorkwamen. Daar buiten hebben wij ze niet gezien.

In 1993 was de soort schaars; slechts op een stukje van min-der dan 100 meter troffen we exemplaren aan. Maar dan 1994: op de bekende plaats werden ze steeds talrijker; soms tientallen exempla-ren op een struikje wier. Op 13 juli 1994 zagen we ze daar ook tal-rijk rondzwemmen. Vlak daarna leek het een algemeen voorkomende pelagische soort te zijn. Als je in de stroom keek, kwamen er steeds wel wat slakjes langs. Uit aantekeningen blijkt dat ze in de eerste dagen van augustus 1994 zeer algemeen werden langs de gehele zuid-kust van Tholen. Later bleek in korte tijd de gehele Oosterschelde in circa twee weken tijd door dit diertje te zijn gekoloniseerd. Tot we half november met vakantie gingen, bleef de soort zeer al-gemeen door de gehele Oosterschelde. Tot dan toe zagen we ook waarom de soort Groene Wierslak wordt genoemd. De kleur groen was variabel, lichter/feller tot zeer donkergroen tegen bruinzwart aan; bij de grotere exemplaren duidelijk met leuk gekleurde puntjes. De grootte van de dieren vlak voor de explosie was geregeld tot circa 6 cm; bij de verspreiding zelf waren meest kleinere exemplaren betrokken.

De eerste duiken in 1995 vonden in april plaats. *Elysia* was in het koude water van de kom van de Oosterschelde nog steeds zeer algemeen. Nu was de overwegende kleur echter wit. Slecht weinig exemplaren hadden een kleurzweem. In mei/juni 1995 hebben we niet zo op *Elysia* gelet. In de kom waren ze er wel, maar de aantallen leken af te nemen; ze waren er wit en wat groenbruin. In juli 1995 troffen we op verschillende plaatsen op Tholen fel oranje/rode slakjes die bij nader bekijken weer *Elysia* blijken te zijn. De soort komt nu in niet bijster grote aantallen voor op *Griffitsia* en neemt vandaar kennelijk stoffen op die hem zeer fel doen kleuren. De exemplaren zijn tot nu toe klein; slechts tot ca. 15 mm. Bij zeer goed kijken zijn op de rug nog wat donker gekleurde, mogelijk blauwe puntjes zichtbaar. In augustus troffen we deze felgekleurde exemplaren niet meer aan. Wel, doch weinig talrijk, de donkergroene vorm in lengten tot ca. 5 cm.

adres schrijvers:
Brugweg 6, 4756 SM Kruisland